

פרשת תרומה

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:

אני מביא כאן את דבריו הנפלאים של ידידי ר' משה כהנא שליט"א:

בפרשת תרומה אנו פוגשים מצווה יסודית המגדירה את היחס של התורה לגילוי שכינה בעולם: **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם:** הפסוק איננו אומר "וארד ושכנתי", אלא **ועשו**. בני אדם בונים, ומתוך כך באה השראת שכינה.

דווקא בזמן הגדול ביותר של גילוי אלוקי - יציאת מצרים, קריעת ים סוף, מתן תורה, ענני הכבוד - לא ירד משכן מן השמים. להפך: כל ישראל נצטוו להשתתף, להביא נדבה, לבנות. מכאן יסוד ברור: רצון ה' הוא שהקדושה תופיע בעולם דרך מעשה ובניין בני ישראל.

ולכן צריך לשאול: מניין באה המחשבה שהמקדש העתידי צריך לרדת מן השמים? האם יש נבואה מפורשת על כך? האם יש מאמר חז"ל ברור הקובע זאת כפשוטו? ואם נשענים על לשון רש"י בסוכה, האם ראוי לקבוע יסוד גדול בתורה בלי לעיין במקורות במלואם? והרי הרמב"ם והחינוך מונים את בניין בית המקדש כמצווה: **בירושלמי** מבואר שבניין המקדש קודם למלכות המשיחית. במקומות רבים בדברי חז"ל עולה בפשטות שישראל הם הבונים. נמצא שכאשר מעיינים בכלל המקורות, הכיוון הפשוט הוא שבניין המקדש שייך למעשה ישראל.

בשירת הים נאמר: **מקדש ה' כוננו ידך**. דרש בר קפרא בגמ' מסכת כתובות: גדולים מעשי צדיקים יותר ממעשה שמים וארץ שהעולם נברא ביד אחת שנאמר **אף ידי יסדה ארץ**, ואילו במקדש נאמר **מקדש ה' כוננו ידך**, בשתי ידיים. הרעיון הוא שמעלת המקדש היא בכך שהוא בנוי בשותפות — כביכול ידו של הקב"ה עם ידיהם של צדיקים. זהו גילוי של חיבור שמים וארץ, רצון ה' עם מעשה האדם.

מלשון רש"י על הפסוק **מקדש ה' כוננו ידך** בשירת הים נשמע כאילו לעתיד יהיה שונה מהעבר, וז"ל רש"י: **חביב ביהמ"ק**, שהעולם נברא ביד אחת שנאמר **אף ידי יסדה ארץ**; אבל **מקדש בשתי ידיים**. אימתי יבנה בשתי ידיים? בזמן שה' ימלוך לעולם ועד, לעתיד לבוא שכולו שלו. לכאורה אפשר להבין מדברים אלו שהבניין יהיה שמימי. אולם דברי רש"י מקורו בדברי המכילתא — וכשמעיינים שם בפנים, מתברר עומק אחר לגמרי.

כך לשון המכילתא **דרבי ישמעאל**: **מקדש ה' כוננו ידך**. חביב ביהמ"ק לפני הקב"ה, שכשהקב"ה ברא את עולמו לא בראו אלא ביד אחת, שנאמר **אף ידי יסדה ארץ**; וכשבא לבנות בית המקדש, כביכול בשתי ידיים, שנאמר **מקדש ה' כוננו ידך**. אימתי תבנהו בשתי ידיך? על כך מביאה המכילתא משל: משל לליסטים שנכנסו לפלטיץ של מלך, בזזו נכסיו והחריבו את פלטינו. לאחר זמן ישב המלך עליהם בדין, תפס מהם והרג מהם וצלב מהם וחזר וישב בפלטיץ שלו. אחר כך נודעה מלכותו בעולם. לכך נאמר: **מקדש ה' כוננו ידך**. (במאמר המוסגר **אעיד כי במכילתא אמרו כביכול בשתי ידיו** ג.ו.)

המדרש איננו בא לומר שהקב"ה יבנה לעתיד לבוא המקדש במקום ישראל, אלא לבאר מתי יתגלה כבוד מלכותו בשלמות — לאחר החורבן וחילול, כאשר פלטיץ המלך יחזיר למקומו. אז יתגלה מלכותו בעולם בעוצמה גדולה יותר.

בהמשך המאמר מובאות עוד כמה דרשות חז"ל שמהן מוכח כי בניין ביהמ"ק בידי אדם (ניתן לקבל אצלי או אצל המחבר את המאמר בשלמותו). להלן המשך המאמר לאחר המובאות הללו:

עוד יש כמה דרשות במכילתא בשירת הים שאומרים בפירוש שבני ישראל יבנו את המקדש עם זו קניית. תורה נקראת קניין... ישראל נקרא קניין... ארץ ישראל נקראת קניין... בית המקדש נקרא קניין... יבואו ישראל שנקראו קניין אל ארץ ישראל שנקראת קניין, ויבנו בית המקדש שנקרא קניין, בזכות התורה שנקראת קניין. כאן נאמר בפירוש: ויבנו בית המקדש. ישראל הם הבונים. ודרשה דומה דורשת המכילתא על 'בהר נחלתך' שבנ"י יבנו את המקדש.

כאשר מעיינים בכל המקורות יחד מתברר שהתמונה העולה מהם איננה תפיסה של המתנה פסיבית לירידה שמימית, אלא הבנה שהמקדש הוא גילוי שכינה המתממש דרך מציאות העולם ודרך מעשיהם של ישראל. והרי זה בדיוק מה שאומר הפסוק בפרשתנו: **ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם**: הקב"ה חפץ בשותפות. כאשר ישראל פועלים לבנות מקום לשכינתו, אז מתגלה שכינתו ביניהם. זהו הסוד של המקדש, וזהו היסוד של השראת שכינה בעולם.

ומכאן הנקודה שחייבת להיאמר בדורנו. אי אפשר להשאיר את הנושא בתוך "סטטוס-קוו" מחשבתי רק מפני שכך התרגלנו לחשוב. בדורות קודמים, בגלויות קשות, כאשר לא היה שום מסלול מעשי, טבעי היה שאנשים נשארו בתודעה של המתנה בלבד. אבל היום, כאשר המציאות השתנתה, אי אפשר להשאיר את הראש באותה מסגרת בלי בירור מחודש.

זהו נושא גדול שמסוגל לשנות כמעט הכול: את היחס למצוות רבות, את תפיסת האחריות, את הבנת הציפייה לגאולה, ואת הקשר לחלקים שלמים בתורה. ולכן צריך ללמוד את המקורות, לברר אותם ביושר, לדבר עליהם, ולעורר את התודעה הציבורית לכך שיש כאן מצוות ה' יסודי התורה ועולם שלם שנשכח מאיתנו בפועל. ובסופו של דבר, בפרשת תרומה זה נאמר בפשטות: ועשו לי מקדש – ושכנתי בתוכם. הדרך להשראת שכילה איננה רק המתנה לניסים, אלא בניין לשם שמים. הקב"ה חפץ בשותפות: שמים וארץ יחד. כאשר ישראל עושים, בונים, ונותנים מקום לשכינה – אז מתגלה: **ושכנתי בתוכם.**

עד כאן המאמר הנפלא והחשוב. במקום אחר נבאר אי"ה שיטת רש"י (שבעצמו כתב בכמה מקומות שהבניין יעשה בידי אדם). אחד ההסברים הרווחים (**ערוך לנר** ועוד) הוא שאחר שאנו נתחיל לבנות, ירד באש מהשמים מה שלא נצליח לבנות. וכן נאמרו עוד מספר תירוצים בה.

ב"ה, בשנים האחרונות נכרת התעוררות רבה בנושא זה, בזכות עובדי ה' אמיתיים המעוררים את הצבור בעניינים אלה. כיום, כל הסימנים מראים כי אנו קרובים מאד לשלב הזה בעז"ה. הדבר מתבטא בין השאר בירידה דרסטית של כמות המבקרים המוסלמים בהר הבית.

בשבוע שעבר הובא כאן מכתבו של הרב משה מלוביצקי שליט"א בעניין הכרזה על השקלים. וב"ה ביום בו השמיעו על השקלים בזמן שבת המקדש היה קיים, נשמעה שוב הכרזה זו, והפעם כשדברו על 'משמיעין על שקלים', התכוונו באמת לשקלים. בהודעה נשמעה תזכורת להכין את סך הכסף הדרוש למצוות מחצית השקל (תוך הדגשה שלא להקדיש את הכסף לעת עתה, אלא רק להכינו, ויעזור ה' שנזכה במהרה להקדישו וליתנו לגזברים). ההכרזה הושמעה בכל קווי הטלפון של הקומה הכשרה, ובמספר מקומות בארה"ק הושמעה הכרזה זו ברחובה של עיר. הפעם האחרונה בה הושמעה הכרזה זו באזני קהל גדול כל כך, היתה כפי הנראה רק בזמן שבת המקדש היה קיים. ומי יתן ובזכות זה נזכה במהרה לבניין בית המקדש.

יעמדו על הברכה יוזמי התכנית הברוכה, הרב מילוביצקי, הרב דוד מינקה ועוד צדיקים שתרמו מהונם ומאונם לקיום היזמה. ויהי רצון שנזכה במהרה לשאת שקלנו בבית נכון ונשא.

הבהרה והתנצלות

בר"ח אדר הוצאתי בס"ד עלון נוסף בענייני ראש חדש, ובעניין הכנה לפורים.

עקב טרדות רבות, העלון נשלח לדפוס רק בליל ב' דר"ח, ולכן לא כל המנויים למהדורה המודפסת קבלוהו. אתכם הסליחה. ניתן לקבל אצלי את העלון הנזכר

להערות והארות בענייני העלון:

יהונתן נוימן קצות החשן 9/6 מודיעין עילית. 0527167567. דוא"ל: yn0527167567@gmail.com. וכן בקו התורה והמצוה 0773541079 ניתן לתרום (גם הנעזרות לע"נ, להצלחת, וכד') בעמדות נדרים פלוס: 'עדת יראים-אושטרייך' לשונית 'תרומות עבור קונטרסים וחיבורים'.

בשורה משמחת

בימים אלה יוצאים לאור בעז"ה הקונטרס **עבודת ימי הפורים** והקונטרס **מילי דפוריא** במהדורתם השלישית והמעודכנת

בקונטרסים: **קונטרס עבודת ימי הפורים** עבודת ימי הפורים מתוך שמחה כראוי • העבודה הרצויה לפני הקב"ה ביום הזה • חינוך הילדים במצוות החג והמסתעף • מהות היום ועבודת היום: **ימי משתה ושמחה** • לימוד התורה בפורים. מתי וכיצד? • התפילות בפורים. כיצד? • **קימו וקבלו**. פשט ודרש, ומה שאינו לא פשט ולא דרש • **נוסף במהדורה זו**: ענייני המקדש והקרבת נזכרים פעמים רבות במגילה ובדרשות חז"ל. מדוע? • **נוסף במהדורה זו**: מצבנו כיום בארה"ק ב"ה, ביחס למצב היהודים לאחר הנס • ועוד...

קונטרס מילי דפוריא

הוא: ילקוט אמרים משמחי לב בענייני חודש אדר, פורים והמסתעף • גם יתבארו בו עניינים מהדרך הראויה בעבודת ה', הן בדברים הנוגעים אל הגוף, הן בדברים הנוגעים אל הנשמה, הן בדברים הנוגעים אל ההפלאה. • ועליהן נוסף קצת מדיני גרים ונוזפים ומאסי ארץ חמדה רח"ל. ועוד.

מחיר כל קונטרס: 20 ₪ בלבד. 30 ₪ לשני קונטרסים (במהדורה דיגיטלית: 7 ₪ לקונטרס).
ניתן להשיג אצלי: 0527167567 yn0527167567@gmail.com

זמני התפלות בקהלתנו ק"ק עדת יראים-אושטרייך מודיעין עילית (נתיבות המשפט 111 ב'):

פרשת תרומה: מנחה בחול: 5:15. מנחה בעש"ק ובשב"ק: 4:45. שחרית בשב"ק (קבוע): 8:30. ערבית מוצש"ק: 6:00.

פרשת תצווה-זכור: מנחה בחול: 5:20. מנחה בעש"ק ובשב"ק: 4:50. ערבית מוצש"ק: 6:05.

יבנה המקדש: תרומה: כהונה: יקים. לוי: חשביו. השיר: הזיו לך והבאר. מסכת שבת: ל"ב. תצווה: כ': הפה. ל': שובאל
זמני התפלות בפורים הבעל"ט

מנחה של תענית אסתר: 4:50. שחרית בהשכמה: 5:30. מנחה בפורים (יש להתעדכן מראש לגבי המקום): 5:30

משתה ושמחה ביום הפורים: 10:30 (לפנה"צ) התכניה תפורסם אי"ה בעלון הבא.

ניתן להתעדכן (ולעדכן) בטל' 0527167567 או בדוא"ל: yn0527167567@gmail.com. וכן בקו התורה והמצוה: 0773541079

יהי רצון שיבנה בית המקדש במהרה בימנו ונזכה לראות כהנים בעבודתם ולויים בשירם ובזמרים

התורה והמצוה * ענייני מצוה הלכה ומנהג ועיונים בעבודת ה' * עלון מס' 60 * פרשת תרומה-שבת הפסקה * אדר ה'תשפ"ו